

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. «κλήριγκ»
- β. Κοινωνιολογική Εταιρεία
- γ. Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (ΕΑΠ)

Μονάδες 15

A2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Η θεωρητική ισονομία και η θρησκευτική ελευθερία μαζί με την ανάπτυξη του εμπορίου και της οικονομίας οδήγησαν στη δημογραφική αύξηση του ποντιακού πληθυσμού.
- β. Το κόστος των Βαλκανικών πολέμων ήταν σημαντικό, δεν κλόνισε όμως την εθνική οικονομία, όπως συνέβαινε με τις στρατιωτικές κινητοποιήσεις του 19^{ου} αιώνα.
- γ. Η ευτυχής για την Ελλάδα έκβαση των Βαλκανικών πολέμων έδωσε και στο Κρητικό Ζήτημα την οριστική λύση του.
- δ. Μέχρι το τέλος του 1920 ελάχιστοι πρόσφυγες είχαν επιστρέψει στη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη.
- ε. Το πολιτικό γεγονός που οδήγησε στη λύση του ποντιακού ζητήματος ήταν η συνθήκη φιλίας και συνεργασίας που υπογράφηκε τον Μάρτιο του 1921 ανάμεσα στους Μπολσεβίκους και τον Κεμάλ.

Μονάδες 10

B1

Σε ποιες περιοχές της Ελλάδας υπήρχε μεγάλη αγροτική ιδιοκτησία («τσιφλίκια») και ποια ήταν τα προβλήματα που αυτή δημιούργησε στο ελληνικό κράτος μέχρι το 1907;

Μονάδες 12

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

B2

Ποιες ήταν οι ενέργειες των επαναστατών από την ημέρα που εκδηλώθηκε το κίνημα στο Θέρισο μέχρι την ενημέρωση του λαού και των αντιπροσώπων των Μεγάλων Δυνάμεων από τον Ελευθέριο Βενιζέλο για τους λόγους και τους σκοπούς της επανάστασης;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται να αναφερθείτε:

- α.** στην ασάφεια του συντάγματος του 1864 που αφορούσε τον σχηματισμό κυβέρνησης και την εκμετάλλευση της ασάφειας αυτής από τον βασιλιά Γεώργιο Α΄ (μονάδες 15)
- β.** στον τρόπο αντιμετώπισης του πολιτικού προβλήματος που δημιουργήθηκε (μονάδες 10).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

[...] Τὸ νέο σύνταγμα, ... δημιούργησε καθεστὼς «βασιλευομένης δημοκρατίας». [...] Ὁ βασιλιάς [...] εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διορίζει καὶ νὰ ἀπολύει τοὺς ὑπουργοὺς καὶ νὰ διαλύει τὴ Βουλὴ - δικαίωμα ποὺ ἐμελλε νὰ τὸ ἀσκήσει συχνὰ ἐξαιτίας τῆς ἀστάθειας ποὺ παρουσίαζαν οἱ συνασπισμοὶ τῶν κομμάτων. Ἄν καὶ τὸ σύνταγμα εἶχε θεωρητικὰ θεμέλιό του τὴν ἀρχὴ ὅτι κυρίαρχη ἐξουσία ἦταν ὁ λαός, δὲν ἦταν πάντα φανερὸ ποῖα ἀπὸ τὶς κοινοβουλευτικὲς φατρίες ἀντιπροσώπευε πραγματικὰ τὴ βούληση τοῦ Ἔθνους. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι ὁ βασιλιάς, ἂν καὶ δὲν εἶχε ἐκτεταμένες συνταγματικὲς ἐξουσίες, ἀσκοῦσε σημαντικὴ ἐπιρροή, ποὺ οἱ Ἕλληνες πολιτικοὶ τὴ χρησιμοποιοῦσαν ὅταν καὶ ὅπως τοὺς βόλευε καὶ τὴν κατάγγελλαν ὅταν ἦταν ἀντίθετη στὰ συμφέροντά τους. Γιὰ νὰ πετύχει νὰ διεκπεραιωθοῦν οἱ διάφορες ὑποθέσεις ἢ γιὰ νὰ προσαρμόσει τὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ στὸ πλαίσιο ποὺ χάραζαν οἱ εὐρωπαϊκὲς Δυνάμεις, ὁ βασιλιάς βρέθηκε συχνὰ στὴν ἀνάγκη νὰ δεχτεῖ κυβέρνησις μειοψηφίας ἢ καὶ ἐξωκοινοβουλευτικὰ πρόσωπα ὡς πρωθυπουργούς [...]

Douglas Dakin, *Ἡ Ἐνοποίηση τῆς Ἑλλάδας 1770 -1923*,
μτφ. Α. Ξανθόπουλος, Μορφωτικὸ Ἴδρυμα Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, Αθήνα 1989,
σσ. 157 -158.

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Δ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε την προσπάθεια προσέγγισης μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας αναφέροντας:

- α. Τις ελληνοτουρκικές συμφωνίες που υπογράφηκαν το 1930 (μονάδες 8) και
- β. Το περιεχόμενο αυτών των συμφωνιών (μονάδες 17).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

[...] Ἡ συμφωνία βασιζόταν στήν ἀρχή τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν περιουσιῶν τόσο τῶν ἀνταλλαξιμῶν ὅσο καὶ τῶν μὴ ἀνταλλαξιμῶν ποὺ εἶχαν ἀποδοθεῖ στοὺς πρόσφυγες, ἐνῶ παράλληλα ἡ ἐλληνικὴ πλευρὰ ἐπιβαρυνόταν μὲ τὴν καταβολὴ χρεωστικοῦ ὑπόλοιπου, ποὺ ὑπερέβαινε τὶς 400.000 λίρες Ἀγγλίας, σὲ ἀντιστάθμισμα τῆς ὑποχρέωσης τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως νὰ ἀποδώσει στοὺς Ἑλληνας δικαιούχους τὰ καταπατημένα κτήματά τους στήν περιοχή τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ σύμβαση τῆς 10^{ης} Ἰουνίου 1930 βάρυνε ἐμφανῶς πρὸς ὄφελος τῆς Τουρκίας, ἀλλὰ ἀποτέλεσε τὴν προϋπόθεση γιὰ τὴν ὀριστικὴ ἐκκαθάριση τῶν οἰκονομικῶν διαμφισβητήσεων καὶ τὴν ἀποφασιστικὴ προώθηση τῆς πολιτικῆς συνεννοήσεως. Ἔτσι ὁ Ἕλληνας πρωθυπουργὸς ἐπισκέφθηκε τὴν Ἄγκυρα καὶ ὑπέγραψε, στὶς 30 Ὀκτωβρίου 1930, τὸ διμερὲς σύμφωνο φιλίας, οὐδετερότητας καὶ διαιτησίας, τὰ ὅρια τοῦ ὁποίου ἔφθαναν ὡς τὴν ἀπαγόρευση τῆς συμμετοχῆς σὲ κάθε πολιτικὸ ἢ οἰκονομικὸ συνασπισμὸ ποὺ θὰ στρεφόταν ἐναντίον τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη. Τῇ σύναψη τοῦ συμφώνου συνόδευε ἡ συνομολόγηση ἐμπορικῆς συμβάσεως, καθὼς καὶ εἰδικῆς συμφωνίας γύρω ἀπὸ τοὺς ναυτικοὺς ἐξοπλισμούς, ἡ ὁποία καὶ προσέβλεπε τὴν ἔγκαιρη ἐνημέρωση τῶν δύο κυβερνήσεων γιὰ κάθε προβλεπόμενη παραγγελία ναυτικῆς μονάδας, προκειμένου νὰ προληφθεῖ ὁ ἀνταγωνισμὸς «διὰ φιλικῆς ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων». [...]

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τ. ΙΔ, Εκδοτικὴ Αθηνῶν, 1978, σ. 354.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[...] Ἡ νέα ἔμπορική σύμβαση πού ὑπογράφηκε στήν Ἄγκυρα θά μπορούσε νά θεωρηθεῖ μᾶλλον εὐνοϊκή... Ἡ σύμβαση αὐτή περιεῖχε δύο βασικές διατάξεις πού ρύθμιζαν, εὐνοϊκά γιά τήν Ἑλλάδα, τίς εἰσαγωγές κονιάκ και σαπουνιοῦ [...] Στίς εὐνοϊκές ἐπίσης γιά τήν Ἑλλάδα διατάξεις θά μπορούσαμε νά ἀναφέρουμε τήν ἐφαρμογή τῆς ἀναπροσαρμογῆς τοῦ δασμολογίου... Μέ τή σύμβαση ἀναγνωρίστηκε ἐπίσης ἡ ἰσότητα ἀνάμεσα στούς Ἕλληνες και Τούρκους ὑπηκόους τόσο στήν Τουρκία ὅσο και στήν Ἑλλάδα. [...]

Ιφιγένειας Αναστασιάδου, «Ὁ Βενιζέλος και τό Ἑλληνοτουρκικό Σύμφωνο Φιλίας του 1930», Θάνος Βερέμης και Οδυσσέας Δημητρακόπουλος (εποπτεία), *Μελετήματα γύρω ἀπό τόν Βενιζέλο και τήν Ἐποχή του*, Εκδόσεις Φιλιππότη, Αθήνα 1980, σσ.362, 363.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης.**
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17.00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ